
Vacandum Studiis.
Ex Bibliotheca
VALENTINI SCHLIEFF
Gedani.

Henrici Nicolai.

1. Disputatio de Potentia in rebus.
2. Disp. de Synonymo et Paronymo.
3. Gymnasium Logicum.
4. Tractatus de Pane edit. 1641.
5. Genethlia sive Natalitia ed. 1642.
6. Delineatio Colloquii inter Valerianum Magnum, Capuccinum et Henricum Nicolai.
7. Erklärung des Spruchs Eccles. IV. 4. secunda editio.
8. Anatome Papismi imprimis Jesuitici.
9. Nathanael Hilgers Predigt bey der Leichbegängnüß Henrici Nicolai gehalten.

D. O. M. A.

Gymnasii Logici

DIATRIBE V.

DE

TERMINO

POSTPRÆDICAMENTALI

seu dissentaneo

Vulgò de

POSTPRÆDICAMENTIS.

Disputationis loco

ad Sententiarum Collationem

in Gymnasio Gedanensi

proposita

PRÆSIDE

HENRICO NICOLAI

Philosoph: Mag. & Professore

Ordinario.

Respondentis partes obtinente

PAULO GILBERTO

Dantiscano Borusso.

Ad diem 9. Julii S. N.

In Auditorio Philosophico

Horis destinatis.

DANTISCI, Typis GEORGI RHETI,

ANNO M. DC. XXXIII.

NOBILISSIMO & perquam MAGNIFICO DOMINO

DN. ISRAELI KOHNE alias JASKI, Burggrabio Regio Eminentissimo.

Amplissimo Consultissimoq; Viro

DN. GREGORIO Kammermann / Palæopolitanæ Reipub: Senatori gravissimo.

Prudentissimis Spectatissimisq; Viris

DN. BARTHOLOMÆO Marcks / DN. JOHANNI Hecker / Dictæ Reipublicæ Scabinis meritissimis.

Nobilissimo & Conspicuo Viro-Juveni

DN. GERHARDO PROIN, Patritio Gedanensi florentissimo, in Sobowitz, &c.

UT ET

Integerrimo atq; Spectabili Viro

DN. CHRISTOPHORO RUMLER, Civitatis Gedanensis Civi primario & Mercatori prudentissimo.

Dnnnnnn. suis Patronis, Mœcenatibus fautoribusq; studiorum observanter colendis

Honoris observantiæq; ergò sacrum esse vult

Respondens.

I.

ETsi malo & inconvenienti instrumento idem efficere ac appositissimo singularis artis judicet esse Ludov. Vives, veluti cum Apelles carbone de foco sumpto ita expressit eum, â quo ad prandium Ptolomæi invitatus erat, ut invitati facile omnes hominem agnoscerent, apud Dn. D. Höpfn. c. Cursem. p: 3. s. 3. c. 5: Tutiùs tamen, certiùs jucundiusq; per appositum organon operari licet. Similiter & si absq; convenienti ad eam disponente Termino negata propositio solo naturali discursu expediri possit: Certiùs tamen, tutiùs & pro Logicæ totius ordine convenientius est peculiares in parte primâ elaborare terminos, fundamenta futura negantis prop. in parte secundâ formandæ. Æquè enim negans prop. est propositio, ac affirmans: ac proin æquo fundamento in parte Logices prima disceptanda. Fit id per terminum postprædicamentalem, vulgo postprædicamentum, & accuratiorib. repugnantem, dissentaneum, dictum.

2. Postprædicamentorum tractatio vel proeminalis est vel doctrinalis. Illa triplex, 1. distincta hujus materiæ & peculiaris tractatio. 2. Sedes. 3. Author.

3. Quà primum, quæritur, An distinctè & peculiariter in Logicis de termino negante & postprædicamentali agendum? A quibusdam hic in defectu, ab aliis in excessu peccatur. In defectu peccant 1. illi, qui postprædicamenta tantum vocabula quædam explicare ajunt, quorum mentio sit facta in prædicam: Adeoq; tantum ut explicationi prædicam: inservientia, non ut veras partes Log. proponi. Ita hactenus communiter & fermè famose est sensum Vid. Dn. Philip; l. 1. Dial. p: 82. Conimbr. in c. 10. c.

Categ. Toletum in c. l. Fabrum c. 11. d. prædicam. Morisan. in l. de categ. c. 13. 14. Hunnæ. l. 2. Log: p: 95. Titelman. l. 2. Log. c. 59. Keck. l. 1. s. 1. Log. c. 6. Casum p. 2. Log. c. 31. Scheibl. intr. c. 4. n. 9. Cor. Mart. l. 1. diss. c. 9. Rhenium p: 114. Log. Crell. l. 1. p: com. c. 2. Regium q: 8. d. præd. Bartholin. ench. p: com. l. 1. c. 22. Bersman. l. 1. Log. p. 159. Dn. Höpfn. in l. Categ. c. 10. *aliosq́.* *Contrà inter neotericos quidam qui curatius Logicæ indolem lustrarunt, postprædicamentorum finem primarium longè alium viderunt, nempe Terminum ad futuram propositionem negativam aptificare.* Ita Cl. J. Mart. l. 2. inst. c. 10. p: 96. *eumq́ secutus* Dn. Scharf. l. 1. tr. 4. c. 1. Dn. Gutkius c. 4. syn. Log. *Quib. consentit clarissimum suæ patriæ sidus, ostensum tantum terris,* Dn. Wegrrus, *Philosophus acutissimus,* l. 2. c. 21. Log: & Bertius l. 1. Log. c. 10. *Hæc sententia verissima est, & sequentibus probanda.*

4. *1. Datâ propositione negante in parte secundâ Log: ut primario aliquo operationis Logicæ objecto, dandus est terminus istius operationis in parte prima. Nam hic debet esse fundamentum secundæ operationis. Et concedere propositionem, & negare terminum ex quo formanda sit, est concedere domum & negare fundamentum ejus. Quod ridiculum. At datur propositio negans in parte secunda, & æquè quidem primariò à Logico fabricanda atq́ affirmans. Imò negare æquè est de definitione propositionis logicæ atq́ affirmare. Definitur* propositio dispositio terminorum affirmans aliquid & negans. *E. dandum est fundamentum ejus in parte prima. Hoc non est in synonymis aut paronymis non in prædicabilib. aut prædicamentis, quæ omnia pro affirmativis prædicationibus sunt, ut disputat. præcedentib. monstratum. E. in postprædicamentis scil. oppositis hoc fieri debet.*

5. *2. Ter-*

5. 2. *Terminus partis primæ est vel consentaneus vel dissentaneus* V. d. 2. t. 23. *At consentaneus hactenus per prædicabilia & prædicamenta in specie est expositus. E. & dissentaneus specialiter explicari debet. Æquè enim pertinet ad Logicam atq; consentaneus: Nec minus frequens est propositio negativa quam affirmativa. Non hactenus est explicatus specialiter: E. jam in postprædicamentis explicandus. Secus prima pars Logicæ magnam partem erit hiulca.*

6. 3. *Si hic potissimus postprædicamentorum scopus, explicare terminos, quorum facta mentio erat in prædicamentis, longè plures addendi erunt termini,* ut intensionis, remissionis, similis & dissimilis, paris imparis, superioris inferioris, causæ, effectus, *&c. Nam & illorum mentio in prædicamentis. Aut Erit aliàs hæc doctrina multùm imperfecta. At non hoc. E. nec illud. Primarius ergò scopus est terminos propositionis negantis elaborare: secundarius, quosdam terminos in Categoriis occurrentes explicare. Et huc pertinent, quæ de postprædicamentorum usu famose ab authorib.* t. 3. *citatis adduci solent. Et hunc usum spectando possunt omitti postpræd: ut censet* Dn. Scheibl. c. 4. introduct. n. 9. & Dn. Cor. Mart. l. 1. com. c. 9. *At priorem spectando minimè omnium omitti possunt, sed sunt partes integrales partis primæ Logicæ, quib. omissis structura Logica manca erit & hiulca, ut carens notione simplici specialiter explicatâ, ex qua propositionem negativam formare debeat; Quod insulsum.*

7. 2. *In defectu peccant illi, qui ad* Grammaticam *hanc doctrinam amandant, apud* Dn. Olh. d. Log. 4 t. 11. falsò. *Formalis elaboratio termini ad futuram propositionem est operatio Logica non Grammatica, ex professo à Logica suscipienda. Hæc doctrina est talis elaboratio.* Vid. th. 4. *Ergò* 2. *Quæq; disciplina usum suorum vocabulorum in sua fa-*

cultate explicare debet. Sic JCtus Juridica, Medicus Medica explicat. E. & Logicus Logica. At hæc vocabula oppositorum sunt talia. Faciunt enim ad propositionem & consequenter argumentationem, Quæ operatio formaliter ad Logicum spectat. E. & usum vocabulorum eò ducentium explicare ad Logicum spectat. 3. Illi qui affectiones prædicamentorum quasdam hic tradi putant, ap. Dn. Scharf. l. 1. tr. 4. Log. c. 1. *Hoc particulare, secundarium & insufficiens est. Plus hic tractandum est.*

8. *Fuerunt illi qui in defectu peccant. In* excessu *peccent* Scotistæ *quidam, qui hæc non ut postprædicamenta, sed ut nova prædicamenta ab Aristotele conscripta esse ajunt. Hinc opposita, motum, vera summa genera faciunt. Quorum meminit* Casus p: 2. Log. c. 31. *Hoc procedit ex ignorantia veri usus postprædicamentorum, explicati.* th. 6. *Eoq; operosiori confutatione non indiget. Prædicamenta sunt termini affirmativæ propositionis.* V. d. 4, t. 18. *At postprædicamenta negativæ. In prædicamentis prædicari aliquid debet vel synonymωs vel paronymωs. Postprædicamenta neutro modo. E. prædicamenta esse non possunt.*

9. *Fuit* primum proeminale. *Secundum est* sedes. *Hic duo dicenda. 1.* Sedes hujus doctrinæ est in parte Log. primâ. *Nam explicat terminos simplices qui in parte prima sunt proponendi & aptificandi, ut ex iis, in parte secunda formari possint propositiones. At explicare terminos simplices ad primam Log. partem pertinet. Hujus sententiæ est ipse* Philosophus l. de Categor. c. 8. & c. 1. de post-præd; & c. 10. de antepræd: *qui contradictoria hic terminos simplices vocat, ex quorum conjunctione affirmatio & negatio nasci debeat.* Vid. Hipp. q: 18. Log. Reg. qu. 8. d. præd; Crell. p. com. l. 1. c. 2. Fabr. c. 11. de categ. Cl. J. M. l. 1. misc; d. 7. t. 13. *Vt omninò falsa sit*

eorum

eorum sententia, qui contradictoria hic integras propositiones putant, apud Hipp: c. l. *Non obstante eo, quod in Contradictoriis alter terminus sit non Ens, & nihil.* V. Tolet. in c. 11. d. opp. dub. 2. *Hoc enim naturæ Termini Logici ex quo formari debet propositio, nihil obstat.*

10. 2. Post prædicamenta prædicabilib. & prædicamentis postponi debent. *Sunt enim termini negativi. At negativa affirmativis postponi debent. Affirmatio enim prior & dignior negatione.* V. Dn. Scheibl. d. prop. c. 2. q: 1. n. 6. *Recte ergo postponuntur. Quanquam quidam commoditatis gratia præponunt.* V. Bert. l. 1. Log. c. 9. Casum l. 1. c. 31. Log: *Quicquid sit de illis, qui in Topicis hæc docenda esse contendunt, ut* Timpl. l. 2. Log. c. 5. q: 1. Beurhus. l. 1. coll. Log. p. 56. Alsted. Lo. harm. l. 2. c. 14. Bilsten. l. 1. dial. c. 11. *Aliiq. At Topica pro argumentationib. sunt, non Terminorum explicationibus, ut alibi docetur.* V. Cl. J. M. l. 1. misc: d. 7. t. 14.

11. *Fuit* secundum proeminale. Tertium *est Author. Author postprædicamentalis doctrinæ est Aristoteles. Negavit olim* Andronicus *quidā apud* Reg. q: 8. d. præd. Scotistæ *quidam &* Ramistæ *apud* Casum c. l. *Contrà, stilus, tractandi ratio & communis Philosophorum consensio arguunt authorem Aristotelem. Nihil est, quod* nomen huic doctrinæ non impositum esse ab *Aristotele objicitur. Hoc enim 1. non necessarium est. Non negabis filium à patre productum esse, etiamsi ab eo non nomen habeat impositum. 2. falsum est. Dicitur enim* τὰ μετὰ τὰς κατηγορίας, *quasi dicas, consequentia prædicamentorum. Præterea ab Aristotele q. explicatio terminorum quorundam prædicamentalium videtur conscripta, ut propterea peculiari titulo insigniri non debuerit.*

12. *Fuit* proeminalis *consideratio. Sequitur* doctrinalis.

nalis. *Quæ est vel* nominalis *vel* realis. Nominalis triplex, Homonymica, Etymologica & Synonymica.

13. Homonymica. *Terminus negativus sumitur 1. pro termino significante objectum vel negativum vel primativum. Vt nihil, cæcitas, surdities. 2.* pro *termino negante propriam significationem vocis additæ, non exclusa interim alia. Hi vulgo infiniti dici solent. Vt non homo, non animal significat rem quamvis præter hominem, animal.* V. Mendoz. d. 1. sum. s. 12. §. 104. *3.* pro *termino quomodolibet ab alio dissentiente, ita ut cum eo affirmative in propositionem jungi non possit. Sic hic sumitur.* V. Dn. Weger. s. 2. Log. c. 21. *sic hic terminum negativum dicimus, qui negari debet de alio in compositione propositionis.*

14. Etymologica. *Etymologia termini visa est* d. 2. t. 12. *Negativi etymologia est, quæ à negatione deducitur, quod dissensionem formalem cum alio termino in se habeat, adeoq; in negationem disponi debeat.* Synonymica, *quâ ter: negativus dicitur etiam term.* repugnans, oppositus, dissentaneus, diversus, postprædicamentalis &c.

15. *Fuit* nominalis *consideratio. Sequitur* realis, *quæ iterum triplex*, definitiva, divisiva & affectiva. Definitio *est*, Terminus postprædicamentalis est terminus simplex, qui negativè prædicari debet ob dissensionem, quam collatus cum altero termino in se habet.

16. *In definitione videndus conceptus latior & strictior.* Latior genus *est, quod est Terminus Logicus: h.e. Logicum instrumentum, ex quo propositio formari debeat.* V. d. 2. t. 15. *In hoc generali conceptu terminus dissentaneus convenit cum consentaneo, quod materiam Logicam ad futuram enunciationem* disponat, *In quo generalis termini Logici natura consistebat.* Strictior *est differentia quæ in his est, quod 1.* negativè prædicari debet. *Hoc est, Term. dissentaneus est fun-*

est fundamentum futuræ propositionis negativæ, ex quo illa strui & judicari debet.

17. 2. Ob dissensionem, quam collatus cum altero termino in se habet. *h. e. In collatione terminorum terminus negativus dissentiat cum aliquo termino qualicunq; dissensione, quæ fundamentum est, ob quod in vera & Logicâ propositione non affirmativè sed negativè disponi debeat. Sic Justitia & Temperantia dissentiunt: Verè ergò disponendo negative dispones, justitia non est Temperantia, non affirmativè.* Nota dici qualicunq; dissensione. *Dissensio illa non* semper est realis, *i.e. earum rerum, quæ realiter differunt, sed interdum* rationis, *& hujus* vel *ratiocinantis, ut inter dextrum & sinistum in columna:* vel *ratiocinata, ut in rebus inadæquatè & distinctivè conceptis, quæ â parte rei sunt simplicissimè unum. Sic in attributis divinis præcisè & inadæquatè conceptis recte dici, attributum justitiæ non est attributum misericordiæ, & contra. Etsi in re unum simplicissimè sit alterum. Dicitur etiam distinctio virtualis.* V. Alsted. l. 1. Ency. Metaph. c. 26.

18. *E dictis sequitur terminum negativum talem* de eodem subjecto singulari simul & verè enunciari non posse. *Dicitur 1.* de eodem subjecto. *Identitas subjecti debet* 1. esse suppositiva, *ut idem notetur suppositum. Nam de diversis suppositis contraria enunciari possunt. Sic de Aristotele, quod doctus, de Corydone, quod sit rudis.* 2. Objectiva, *ut ad idem objectum respiciat. Unde non sunt opposita, Non videre mortem* Joh. 8. v. 51. *& videre mortem,* v. 27. *Nam prius ad mortem spiritualem ut objectum respicit, posterius ad corporalem.* 3 Determinativa *& hæc triplex* determinatio partis, ut servetur respectus ad eandem partem rei. *Nam de diversis partib. opposita enunciari possunt, sic Æthyops est albus, qua dentes, Æthyops est ni-*

ger, qua cutem. 2. Determinatio modi: ut servetur respectus ad eundem modum formalem. *Alias potest aliquid esse calidum efficienter, & frigidum formaliter, sic vinum.* 3. Determinatio gradus, ut servetur respectus ad eundem gradum rei intensum, *si habeat gradus. Aliàs eadem aqua potest dici calida & frigida, si sint gradus remissi, Idem paries albus & niger in gradibus remissis.*

19. 4. Adjunctiva, ut respectu ejusdem temporis & loci sumantur. *Nam de diverso tempore & loci etiam opposita enuntiari possunt. Sic Iohannes fuit rudis sc. in juventute. Et Iohannes fuit doctus sc. in ætate virili. Sic Gedani venduntur vina sc: in cellis vinariis, & Gedani non venduntur vina sc: in templis aut Curiis. Hic sunt diversa loca & tempora, & consequenter oppositio terminorum de eodem subjecto invalida.* 5. Ordinativa, *ut habeat* 1. eundem ordinem Logicum termini opponendi, *non inversum. Hinc nulla oppositio, Nullus lapis est homo, Et omnis homo lapis est, Quia hic invertuntur termini opponendi.* 2. eandem copulam mediantem inter terminos. *Nam cum hæc sit diversa, cessat oppositio. Sic, Omnis homo est animal, & nullus homo qui est animal, est corpus.* 6. distinctiva, ut subjectum sit distinctum non æquivocum. *Nam super æquivocis nulla stat oppositio, ut loquuntur Scholastici. Sic, Cancer est morbus, Cancer non est morbus, nulla oppositio, quia subjectum æquivocum.* V. Scharf. l. 2. Log. c. 9. *Hinc in oppositis propositionib. opposita debent esse sine ambiguitate intellecta, ut loquitur* Dn. Phil. l. 2. dial. p: 126. & ex eo Sagitt. c. 3. Log. d. 10. ax. 1.

20. *Dicitur* 2. de subjecto singulari, *Nam de universali repugnantia dici possunt. Sic de homine, quà universalis terminus est, speciem notans, quod sit ridens & cæcus, dives & pauper, virtuosus & vitiosus. Dicitur* 3. simul *i. e.*

uno

uno eodemq; tempore. Nam diversis temporibus contraria de uno subjecto enunciari possunt, sic de Aristotele, esse doctum & indoctum. V. Dn. Weger. f. 2. Log. c. 21.

21. *Fuit* definitio *Termini postprædicamentalis: sequitur* divisio. Terminus postprædicamentalis est vel absolutus vel respectivus. Absolutus *est, qui simplicem dissensionem termini cum termino dicit. Estq; triplex,* diversus, disparatus & oppositus. Diversus est terminus dissentaneus ob diversitatem negativè prædicabilis; *Diversa variè dicuntur.* V. Dn. Scheibl. c. 13. n. 3. *Hic diversitas est contingens terminorum dissensio, i.e. talis ut illis non repugnet quandoq; consentire, i.e. affirmatè de se enuntiari. Sic formosum & facundum esse, Philosophum & Theologum esse ita dissentiunt, ut quandoq; affirmatè de eodem subjecto singulari formaliter, i.e. secundum omnia identitatis requisita* th. 18. *enarrata, sumpto enuntiari possint. Sic de Luthero dices, Luth. fuit Philosophus & Theologus: de Platone, Plato & facundus & formosus fuit. Hinc Rameis dicuntur* solâ ratione dissentire. V. Dn. Scheibl. c. l. n. 5. *quanquam phrasis ista quà modum loquendi non est omnino accurata, sensus tamen utcunq; tolerari potest.* V. Cl. J. M. l. 1. dis. Ram. c. 12. q: 2. *Diversi termini quà diversi, semper negative enunciandi, Vt justitia non est temperantia: Quia fiunt consentanei, sic quocunq; modo & habitudine generalis paronymi de se invicem enunciari possunt. Sic justus est temperans: justitia in Deo à parte rei, est misericordia, i.e. ista essentia quæ dicitur justitia, est eadem essentia, quæ dicitur misericordia. Specialia quæ hic moveri possunt, attingit* Dn. Sch. c. l. n. 8. 14. & c. 12. n. 32. & c. 14. n. 35.

22. *Fuit terminus* diversus: Disparatus est term. dissentaneus ob disparationem, i. e. multis ex æquo

oppositionem, negativè prædicabilis. *Disparata variè dicuntur.* V. Scheibl. c. 15. c. l. n. 5. & 12. *Hic ea sunt, quæ dissentiunt ob oppositionem multis ex æquo factam, i. e. manendo in eodem oppositionis genere. Sic homo opponitur equo, asino, leoni, lineæ, virtuti, vitio, &c. In eodem oppositionis genere, i. e. in disparatione manendo. Aliàs & non homini opponi potest, sed tum fit contradictio: & bestiæ, sed tum fit contrarietas, non Logica, non Physica, sic enim substantia substantiæ formaliter nunquam contrariabitur, quod ab Aristotele validè assertum, vanè à nonnullis est impugnatum, Vide th. 26. sed* Metaphysica: *& homini in potentiâ, & sic privativa oppositio oritur.*

23. *Fuit* terminus disparatus. Oppositus est terminus dissentaneus, ob oppositionem, i. e. unius ad unum formalem dissensionem, negativè prædicabilis. *Opposita variè dicuntur.* V. Dn. Sch. c. l. c. 15. n. 2. *Hic ea sunt, quorum* unum uni formaliter *opponitur, sic albedo nigredini formaliter opponitur, nec habet cui æquè opponi possit. Sic pater filio, nec alii rei æquè opponitur. Dicitur formaliter opponi, i. e. manendo in distantia oppositiva formaliter sumpta: Alias unum oppositum potest duobus contrariari & plurib.* sed materialiter sumptis. Sic una virtus opponitur duobus vitiis, excessui & defectui, unus pater duob. aut plurib. filiis; sed illa plura sunt materialia i. e subjecta oppositionis, *Ipsa oppositio formalis manet in unâ distinctâ & præcisivâ à subjectorum, in quib. hæret, pluralitate, consideratione. Sic una virtus ut medium, vitio, ut deficienti à medio, unus pater ut relatum, multis filiis ut suo correlato formaliter opponitur. Et sic* formalis oppositio semper sistit intra unum & unum.

24. *Oppositus terminus est* quadruplex. Relativus, contrarius, privativus, & contradictorius. *Sufficien-*

tia

tia Termini præassumitur, ut probata à primo Philosopho, qui realia horum terminorum expendit, probat, arguit: Logicus in his terminis potentiam obœdientialem suæ disciplinæ attendit, *i.e. videt ut aptitudinem quandam negative prædicandi in illis latentem eliciat. Et sic hic eos tractamus, quod ipsæ terminorum definitiones notionaliter & Logicè formatæ præ se ferunt. Vid. interim* Cl. Wegerum s. 2. Log. c. 21. & q: 18. d. Categ. Conimbric. in c. 10. d. opp; q: 1. a. 2. & alios.

25. Relativus est Terminus dissentaneus ob relativam oppositionem quam in se habet, negativè prædicabilis. *Relativa variè dicuntur.* V. Scheibl. c. l. c. 18. n. 1. *Hic dicuntur ea, quæ ob relativam oppositionem prædicari debent. Relativa oppositio dicitur, ubi unum opponitur alteri ut Termino suo. Sic pater opponitur filio ut termino. Hinc est ut in relative oppositis dicas ad convertentiam per casum obliquum, pater est filii pater, & filius est patris filius: Quod in cæteris oppositis non procedet. Non dices, visus est cæcitatis visus, albedo est nigredinis albedo. Homo est non hominis homo: Nisi cum opposita signatè sumes, pro communi oppositionis ratione. Sic contrarium sui contrarii contrarium est.* V. Weg. c. l. *Negat* Ramus, *relativa esse opposita, quod sint Categoriæ: Negat* Valla apud Zeidl. d. 4. Log: q: 1. *quod potius sint apposita: Relata ut relata non sunt contraria, sic pater ut pater non contrariatur filio: Imò unum ponit alterum, cum in contrariis unum removeat alterum: Album non ponit nigrum sed tollit: at pater ponit filium, & contrà: Sed* relativis Logicè spectatis inest ista affectio, quod opponi possint, adeoq; negativè enuntiari. *Et hanc affectionem explicuit in postpræd. Aristoteles. Et sic relata & esse* apposita, *quà unum ponit alterum, &* opposita, *qua modus quidam negativè prædi-*

cabilis illis competit, nihil prohibet. V. Cl. J. Mart. l. 1. misc. d. 7. t. 15. Barthol. l. 1. p. com. c. 23. Dn. Hesselb: Th. Log: c. 6. q. 2. *Sic substantiæ ipsæ non sunt contrariæ: sed inest illis hæc affectio quod disparatè opponi possint.*

26. Contrarius est terminus dissentaneus ob expulsivam adversitatem, quam in subjectis habet, in quib. hæret, negativè prædicabilis. *Contraria variè dicuntur.* V. Dn. Weg. c. l. *Hic ea sunt, quæ expulsivè adversantur, i.e. ita ut se mutuò expellant ex uno subjecto: Sive illa sit expulsio* effectiva, *ut cū calor expellit frigo, sive* formaliter exclusiva, *i. e. ut in uno subjecto, in quo tales termini ut subjecto inhærentiæ sunt, simul sint incomposibilia. Sic albedo & nigredo se expellunt.* V. Dn. Scheibl. Top: c. 17. n. 7. *Alii hanc divisionem negant.* V. Beca. p: 3. Th. Sch. tr. 2. c. 30. q: 2. *Alii hanc oppositionem etiam substantiis tribuunt.* Schei. c. l. n. 14. 15. & ex. 4. axiom: §. 6. Ramus l. 4. Sch. Log. c. 6. 11. Dn. Hesselb. c. 5. Th. Log. 9. 3. Taurel. l. 1. c. Cæsalp: q: 5. n. 26. *Communiter hoc Peripatetici negant, & qualitatib. immediatè eam asscribunt.* V. Cl. J. M. l. 1. misc. d. 5. t. 44. C. 3. d. 4. q: 4. n. 3. Dn. Weger. q: 9. d. Categ. & s. 2. c. 15. Log. Fabrum de subst. q: 4. Keckerm. nostrum l. 1. Log. s. 1. c. 7. Alsted. l. 2. Metaph: c. 2. l. 3. Log. harm. c. 2. *Et ego alibi uberius docui.* V. dis. d. pot. t. 23. 24.

27. Privativus est Terminus dissentaneus ob privativam oppositionem quam in se habet, negativè prædicabilis. *Privativa variè dicuntur.* V. Scheibl. Top: c. 20. n. 4. *Hic sunt ea, quæ opponuntur, ut habitus & privatio* debiti habitus. *Vt audire & surdum esse de homine. Vbi est negatio habitus* non debiti, *ibi oritur oppositio* contradictoria. *Sic videns, non videns de lapide.*

Porrò

Porrò debitum hic generaliter est explicandum, pro eo, cujus suapte naturâ subjectum capax est. *Sic divitiæ, quia naturaliter possunt homini adesse, earum carentia dicitur privativum quid. Sic homini vestitus adesse potest: Ejus ergò carentia dicitur privatio:* Non specialiter pro eo quod fluit ex principiis naturalibus subjecti: *Sic videre ex principiis animalis, ridere ex principiis hominis. Horum carentia dicitur privatio.* Sæpe & hæc conditio est in privantibus, quanquam non semper. V. Schei. c. l. n. 8. *Cætera quæ de privantibus hic disquiri solent, pertinent ad Metaphysicum.*

28. Contradictorius est terminus dissentaneus ob infinitam repugnantiam, quam cum altero termino involvit, negativè prædicabilis. *Contradictoria variè dicuntur.* V. Sch. c. l. c. 19. n. 2. *Hic dicuntur* termini in infinitum negantes, *i. e. ut negatio nunquam sisti possit, præterquam in suo contradictorio Termino. Sic homo, non homo: Ens, non Ens. Non ens in infinitum negat, ut nunquam sistatur ista contradictio, præterquam in suo contradictorio, Ens: i. e. non ens de omni re enunciari potest in infinitum, præterquam de Ente. Et* formaliter & expressè *contradictoria per particulam non, seu terminos infinitos formantur, ut, equus, non equus, homo, non homo: & sic nullum admittunt medium: Nulla res est quæ non aut sit homo aut non homo:* Virtualiter & implicitè, *quandoq; per terminos positivos: Vt homo mortuus: Animal ligneum, atramentum rubrum, Spiritus corporeus: &c. hic evolvenda est contradictio termini latens in altero termino.* V. Schei. c. l. n. 8. *Reliqua realia hic disquirenda Metaphysico relinquuntur.*

29. *Fuit* terminus dissentaneus absolutus: *sequitur* respectivus. *Hic est* terminus negativè ob respectum

specia-

ſpecialem, quem cum alio termino habet, prædicabilis. *Eſtq;* prius, ſimul, motus, & habere. Prius *reſpectu alterius dicitur vel tempore, vel naturâ, vel ordine & dignitate vel cauſâ:* ſimul *aliquid cum aliò dicitur vel tempore, vel natura, vel diviſione:* Motus *vel eſt ſubſtantialis vel accidentalis:* Habere *vel eſt ſubſtantiale vel accidentale, & vagatur per omnia prædicamenta. &c. Vid.* Dn. Weg. c. l. t. 22.

30. *Fuit* Diviſiva *poſtprædicamentorum conſideratio.* ſequitur affectiva. Affectiones *poſtprædicamentorum ſunt* 1. Neceſſitas, *quæ patet ex th. 4.* 2. Vtilitas, *quæ ex c. l.* 3. Ordo, *qui is ut prdædicabilib. & prædicamentis poſtponantur.* V. t. 9. 10. 4. Diverſitas. *Poſtprædicamenta â prædicamentis realiter ſunt diverſa, ut termini negativi ab affirmativis.* Simplicitas. *Poſtprædica. ſunt termini ſimplices non complexi.* V. th. *&c.*

Auctaria.

1. Ratio humana ut Ratio, myſteria noſtra fidei â ſuperiori lumine revelata oppugnare non debet, expugnare non poteſt.

2. Principium Philoſophicum, Quæ ſunt eadem uni Tertio, inter ſe ſunt eadem, Photiniſticè. S. Trinitati oppoſitum eandem convellere non poteſt. Loquitur enim de Tertio & quà rem & quà rationem incommunicabili, quod in S. Trin. de noſtra fide nō eſt.

3. Patrem majorem annis eſſe filio negamus.

4. Prædicatum purè neceſſarium nullo reſpectu negatur de ſuo ſubjecto. ſc. ſi ſit prædicatum Synonymicum: Paronymicorum quadantenus alia eſt ratio. Et huc pertinet, quod Photiniſtæ urgent, DEUS eſt unus.

F I N I S.